

BUDSJETT OG BUDSJETTPROSESS FOR 2017

Budsjettprosess 2017

I det følgende presenteres hovedtrekk ved budsjettprosessen frem mot vedtak om budsjettfordeling for 2017 i fakultetsstyret i desember 2016. Som tidligere år ønsker fakultetsledelsen å legge opp til en prinsippdiskusjon i forkant av budsjettprosessen. Formålet er å gi fakultetsstyret et bedre grunnlag for vurdering av innretning og prioriteringer i fakultetets budsjettfordeling for 2017.

Fakultetets strategi 2016-2022 *Dypere innsikt - Felles innsats - Sterkere innflytelse*¹ vil være førende for innretning og prioritering i fakultetets budsjett. Samtidig vil forslaget til endelig budsjettfordeling være basert på universitetsstyrets prioriteringer, fakultetsstyrets vurderinger, forslag fra institutter og sentre, samt drøftinger i ulike fora.

Hovedtrekkene i budsjettprosessen for 2017 planlegges som tidligere år. Instituttene vil bli bedt om å sende inn budsjettforslag innen 1. juli 2016. Fakultetsledelsen vil deretter diskutere budsjettforslagene og faglige prioriteringer i dialogmøter med instituttene. Tentativ tidsplan for budsjettprosessen for 2017 er oppsummert i tabell 1.

Tabell 1 Budsjettprosess 2017 - årshjul

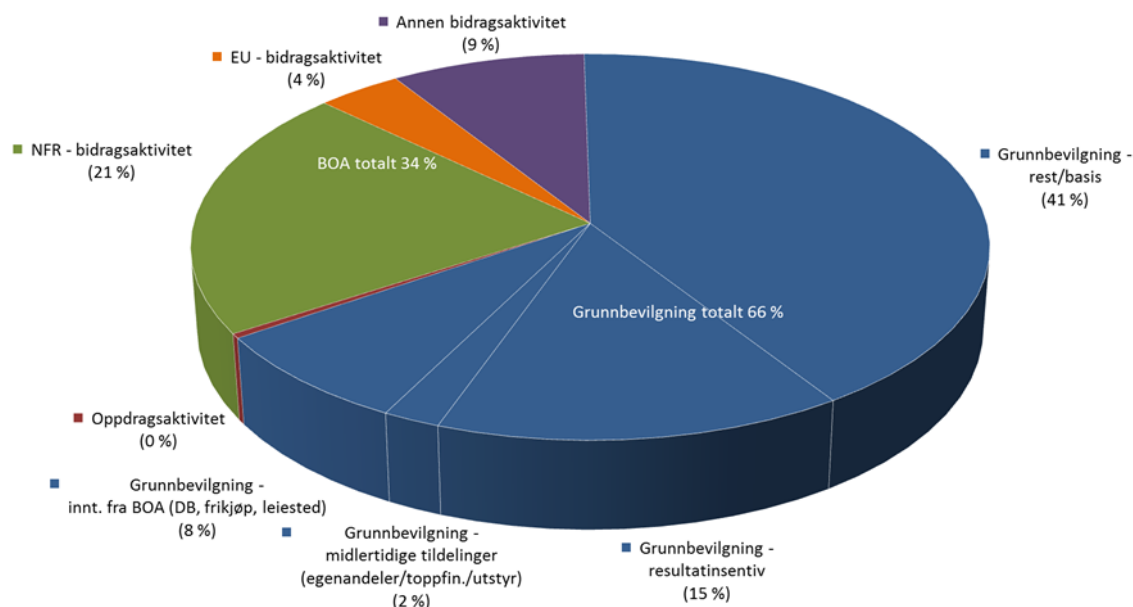
	Tidspunkt/frister
Fakultetsstyret inviteres til å komme med innspill til budsjettet for 2017	28.04.16
Budsjetttrundskriv for 2017 sendes instituttene	medio mai 2016
Universitetsstyret diskuterer budsjett og budsjettprosess for 2017	02.06.16
Budsjetttrundskriv sendes fra universitetsdirektøren til fakultetene	jun. 16
Instituttene sender budsjettforslag for 2017 til fakultetet	01.07.16
Dialogmøter med instituttene	medio aug. 2016
Drøftinger av prioriteringer i fakultetsledelsen	aug. 16
Prioriterte forslag til bygg ombygging og investeringer sendes EIA	01.09.16
Fakultetsstyret behandler fakultetets budsjettforslag for 2017	08.09.16
Budsjettforslaget oversendes universitetsdirektøren	08.09.16
Fakultetsledelsen har dialogmøte med universitetsledelsen	sep. 16
Finansministeren legger frem statsbudsjettet for 2017	okt. 16
Universitetsledelsen drøfter budsjettprioriteringer med fakultetene	sep./okt. 16
Universitetsstyret behandler endelig budsjettfordeling for 2017	19.-20. okt. 16
Fakultetene skal ha mottatt tildelingsbrev for 2017	nov./des. 16
Fakultetsstyret behandler endelig budsjettfordeling for 2017	15.12.16
Tildelingsbrev for 2017 sendes instituttene	jan. 17

¹ [Møte 10.12.15, sak 77/15](#) og [endelig strategiplan](#)

Fakultetets budsjett 2017

Den økonomiske situasjonen ved fakultetet er preget av at økonomien i UH-sektoren i stadig økende grad blir konkurranseutsatt, og aktiviteten ved fakultetet er avhengig av at vi lykkes i konkurransen om eksterne midler og interne prioriteringer. For 2017 gis det signaler om kutt i bevilgningene til UH-sektoren, og i tillegg forventes fakultetsnivået å overføre underskudd fra 2016. Med et bakteppe som er sammensatt av uroligheter i verdensøkonomien, samt nasjonale krav om effektivisering og signaler om stramme budsjetter i sektoren, er det lite som tyder på vekst i grunnbudsjettet med det første. Regjeringens krav om effektivisering og universitetsledelsens fokus på omstilling til ny aktivitet, fører begge til at den stabile og forutsigbare delen av grunnbevilgningen reduseres. Som illustrert i figur 1, er en stor del av fakultetets budsjett direkte eller indirekte avhengig av om fakultetet vinner frem i konkurransen om eksterne midler, samtidig som også grunnbevilgningen i større grad blir konkurranseutsatt.

Figur 1 MN-fakultetets budsjett 2016 inkl. inntekter fra BOA til GB

Fakultetet har behov for en helhetlig og bærekraftig økonomistyring for å kunne hevde seg i konkurransen om eksterne midler og konkurranseutsatte midler på grunnbevilgningen. For å øke fakultetets konkurransekraft, ble det høsten 2015 igangsatt en prosess i den samlede ledergruppen med dekanat og instituttledere, der man så på hvordan fakultetet på kort og lengre sikt kan tilpasse seg ytterligere konkurranseutsetting av økonomien. I forlengelsen av dette, foreslås en gjennomgang av økonomimodellen ved fakultetet. En slik gjennomgang har også vært varslet tidligere, og når Stortinget nå har vedtatt endringer i resultatinsentivene i det nasjonale finansieringssystemet og Risa II-utvalget har levert en innstilling med forslag til endringer i universitetets budsjettfordelingsmodell, virker tiden moden for å starte dette arbeidet.

Det er fremdeles usikkerhet rundt hvilke konsekvenser de nasjonale endringene i resultatinsentivene og Risa II-utvalgets innstilling vil få for fakultetet i budsjettet for 2017.

Store modellendringer fra fakultetets egen gjennomgang av økonomimodellen vil vanskelig kunne implementeres før i 2018, men noen mindre tiltak og endringer kan være mulig å få gjort i 2017-budsjettet.

MN-fakultetet har i dag en desentralisert budsjettmodell, med store fullmakter på instituttnivå. Mesteparten av rammen blir viderefordelt som basisrammer til instituttene. Basis er basert på en historisk fastsatt budsjettamme og effekten av resultatmodellen, men også oppgaver i form av forskningsbasert utdanning knyttet til studieplasser. Basiskomponenten skal sikre stabilitet og ta hensyn til særkostnader knyttet til særskilte aktiviteter. Ca. halvparten av fakultetets stipendiat- og postdoktorstillinger ligger i instituttene sine rammer. Universitetets internhusleiesystem er videreført til instituttene, og kostnadsøkningen knyttet til realvekst i internhusleien² får derfor direkte innvirkning på instituttøkonomien. Resultatmodellen ved universitetet videreføres også, med noen dempinger, ut til instituttene.

Noen budsjettelementer

De nasjonale endringene i resultatinsentivene som innføres fra 2017, gjør at det er vanskelig å si noe sikkert om resultatuttellingen for fakultetet før statsbudsjettet for 2017 blir lagt frem. Det ble signalisert i statsbudsjettet for 2016 at insentivstyrken vil bli videreført på omtrent samme nivå som i 2016, men det er endringer i både utdannings- og forskningsindikatorene og vektingen av de ulike indikatorene er ikke kjent. Utdanningskomponenten får en ny indikator knyttet til antall uteksaminerte kandidater, og insentiv for utveksling styrkes, med særlig vekt på utveksling gjennom Erasmus+. Det er en rekke usikkerhetsmomenter knyttet til overgangen til ny modell, men fakultetet hadde tilsynelatende noe vekst i alle utdanningsindikatorene fra 2014 til 2015. Under forskningskomponenten gjøres det flere justeringer i eksisterende indikatorer, samt at det innføres en ny indikator basert på BOA-aktivitet som får egen lukket ramme (det er usikkert om denne vil inkludere gaver og gaveforsterkningsmidler). Justeringer som gjøres i eksisterende indikatorer er at EU- og NFR-indikatorene endres til å ta utgangspunkt i aktivitet istedenfor innbetalinger; EU-indikatoren utvides til å inkludere alle inntekter fra EU, ikke bare forskningsmidler; indikator for doktorgradskandidater videreføres med åpen ramme; beregning av indikator for publiseringspoeng endres slik at samarbeidsartikler, og spesielt internasjonalt samarbeid, vektas opp, og indikatoren får egen lukket ramme. Under forskningskomponenten hadde fakultetet fra 2014 til 2015 tilsynelatende økning i noen indikatorer, og reduksjon i andre, men merk at det også her er flere usikkerhetsmomenter. Endringer i EU-innbetalinger har gitt store utslag i dagens resultatmodell, og fakultetet hadde relativt stor økning i denne indikatoren fra 2014 til 2015. Fakultetets økning i EU-aktivitet er omtrent på nivå med økning i EU-innbetalinger.

I 2015 ble det gjort et grunnlagsarbeid for etablering av tre nye sivilingeniørprogram i energi, havromsteknologi og medisinsk teknologi. Studieprogram som har levert kandidater til oljenæringen har nedgang i antall søkere, og det er satt i gang prosesser for å omstille oss til et endret arbeidsmarked. Det er derfor planer om en intern flytting av studieplasser fra programmer med stor nedgang i søkertall, til de nye sivilingeniørprogrammene, samtidig som vi utforsker andre muligheter for samarbeid og tilskudd til finansiering. Flyttingen av studieplasser vil skje innenfor de ansvarlige instituttene, så dette vil ikke medføre omfordelingseffekter mellom instituttene.

² [Universitetsstyresak 42/14 «Prioritering av større byggeprosjekter 2015-2020» \(sak 2008/7391\)](#)

Universitetet legger opp til større fokus på langtidsvurderinger i budsjettarbeidet fremover, og det er utarbeidet ny mal for langtidsbudsjettering. Fakultetet skal utarbeide langtidsbudsjett etter ny mal, mens instituttene kan levere langtidsbudsjett etter samme mal som tidligere også i år. Målet med langtidsbudsjettet er å planlegge for realisering av strategi, og planleggingen består i stor grad av å finne handlingsrom for å realisere strategiene.

En sentral utfordring i budsjettarbeidet er at det både må sikres kvalitet i bredden av fakultetets forskning og utdanning, og allokeres midler til strategiske satsinger, gjerne på tvers av institutter og fagområdet. Dette er en krevende balansegang, og for å få det til kreves det både strenge prioriteringer innenfor virksomheten og aktivt arbeid for å øke ekstern finansiering. For å stimulere fagmiljøene til å søke eksterne midler, samt for å sikre gjennomsliktighet og forutsigbarhet, har fakultetet, på samme måte som universitetsledelsen, tydeliggjort sine bidrag inn mot eksterne forsknings- og utdanningsprosjekter (vedlegg 1). Etter individuelle vurderinger og prioriteringer, og i tråd med vedtatte strategier, vil fakultetet også kunne tildele strategiske midler som ikke er eksplisitt knyttet til virkemidlene i oversikten.

Når hovedprinsippene for budsjettprosessen for 2017 nå blir lagt, er det viktig å diskutere dimensjonering og innretning av strategiske avsetninger, og hvordan fakultetet best mulig kan operasjonalisere strategien gjennom budsjettet. Alle tiltak må være innenfor strategien og de igangsatte prosessene³ knyttet til den.

Avsluttende kommentar

Fakultetsstyret inviteres hermed til å komme med innspill til budsjettprosessen og budsjettet for 2017. Disse innspillene vil fakultetsledelsen ta med videre i budsjettprosessen og inkorporere i budsjettforslaget som legges frem for fakultetsstyret i september.

Forslag til vedtak

Fakultetsstyret drøftet saken, og innspillene som kom fram i diskusjonen tas med videre i budsjettprosessen for 2017.

Bergen, 20.04.2016

Elisabeth Müller Lysebo
fakultetsdirektør

Vedlegg: Toppfinansiering av forskningsprosjekter og utdanningssatsinger

³ [Orienteringssak C fra fakultetsstyremøtet 14.3.2016 «Løypemelding: Oppfølging av strategi 2016-2022 – Dypere innsikt – felles innsats – sterkere innflytelse» \(sak 2016/2751\)](#)

Vedlegg 1. Toppfinansiering av forskningsprosjekter og utdanningssatsinger

	UiB sentralt Toppfinansiering av forsknings- og utdanningsprosjekter	Fakultetet Toppfinansiering av forsknings- og utdanningsprosjekter
EU-forskningsprosjekter	10 % av beregnet bidrag/regnskapsført aktivitet ved UiB (Gjelder ikke utdanningsprosjekter)	
ERC (European Research Council)	25 % av beregnet bidrag/regnskapsført aktivitet	4 rekrutteringsårsverk, primært stipendiat
SFF (Sentre for fremragende forskning) *	15 % av beløp fra NFR til UiB/regnskapsført aktivitet (gjelder også når UiB er partner i SFF)	12 stipendiatårsverk, 4 postdoktorårsverk Infrastruktur (areal) etter forhandling
SFI (Sentre for forskningsrettet innovasjon) *	12,5 % av forskningsrådsfinansiering/regnskapsført aktivitet (gjelder også når UiB er partner i SFI)	8 rekrutteringsårsverk, primært stipendiat 8 administrative årsverk Infrastruktur (areal) etter forhandling
FME (Forskningssentre for miljøvennlig energi) *	12,5 % av forskningsrådsfinansiering/regnskapsført aktivitet (gjelder også når UiB er partner i FME)	8 rekrutteringsårsverk, primært stipendiat 8 administrative årsverk Infrastruktur (areal) etter forhandling
UiB partner i SFF, SFI, FME *		Stipendiatårsverk (forholdsmessig ut fra regnskapsført aktivitet ved UiB)
MSC-kandidater (Marie Curie-stillinger)	Mellomlegg mellom EU-sats og lønnsnivå for kandidater som tilsettes ved UiB (kommer i tillegg til 10 % toppfinansiering for alle EU-prosjekt)	
BFS (Bergens forskningsstiftelse)		4 rekrutteringsårsverk, primært stipendiat Instituttet vil få støtte til dekning av fellesbidrag
Kreftforeningen		Instituttet vil få støtte til dekning av fellesbidrag
Forskerekolle		4 stipendiatårsverk
SFU (Sentre for fremragende utdanning)	15 % av beløp fra NOKUT til UiB/regnskapsført aktivitet (gjelder også når UiB er partner i SFU)	8 rekrutteringsårsverk, primært stipendiat Infrastruktur (areal) etter forhandling
Nasjonal infrastruktur		Etter forhandling
Andre satsninger		Individuell vurdering
FRIPRO Toppforsk	Toppforsk er finansiert gjennom spleiselaget "Fellesløftet". Spleiselaget innebærer at institusjonene selv finansierer halvparten av beløpet det er søkt om fra Forskningsrådet i prosjektet som innvilges. Resten dekkes av Forskningsrådet. Hverken UiB sentralt eller fakultetet bidrar med toppfinansiering utover dette.	

* Antall årsverk til SFF, SFI og FME forutsetter videre finansiering fra Norges forskningsråd etter midtveisevaluering.